

НЕТРАДИЦІЙНІ РОСЛИНИ В ЛАНДШАФТНОМУ ДИЗАЙНІ

Можарівська І.А.

Житомирський національний агроекологічний університет

В Ботанічному саду Житомирського національного агроекологічного університету використовують різні композиції декоративних злакових, айстрових, капустяних, мальвових трав. Це нове направлення в ландшафтному дизайні. Нетрадиційні трави доречні в композиціях будь якого стилю.

Доцільно вирощувати не тільки традиційні культури, а й малопоширені, зокрема, свербигу, сорго, сільфій, сіду. Зазначені культури не потребують особливих енергетичних та матеріальних витрат.

Тому, нами були закладені дослідні ділянки на яких висіяли малопоширені культури: сільфій пронизанолистий, сіда багаторічна, свербига східна, сорго багаторічне. Сільфій пронизанолистий (*Silphium perfoliatum*) відноситься до сімейства складноцвітих. Його батьківщина Північна Америка. Кущі сільфію швидко набирають висоту близько 2,5 – 3 м, при цьому досягаючи в діаметрі 60 – 90 см . У нас не багато квіткових рослин з такими габаритами. Тому сільфій просто незамінний для заднього плану міксбордерів, куди підібрати рослини досить складно. Часто рослини такої висоти мають слабкі стебла і вимагають відповідної підпори. Сільфій не потребує і підв'язування, зберігає форму куща , причому в будь-яку погоду , його потужні стебла і квітконоси не полягають ні від вітру, ні від дощу. Квітки жовтого

кольору. Вони зібрані в суцвіття – кошики розміром 5 – 8 см, суцвітть на одному кущі дуже багато, і постійно розпускаються все нові і нові. Важливо й те, що суцвіття у сільфії не закриваються в дощ і в похмуру погоду. Сільфій цвіте довго, з початку серпня і до самих приморозків. Сільфій зі своїми суцвіттями – кошиками хороший в садах пейзажного типу і стилю кантрі [1].

Ця рослина невибаглива до умов зростання. Висаджувати його можна як на освітлених ділянках, так і в напівтіні. У тіні сільфій також зростає, але не повною мірою, кущі формує більш гнучкі і не такі потужні, та й цвіте не так рясно, як при хорошому освітленні. Сільфій виносить морози до –30 С. Рослина досить витривала, не схильна до хвороб і не страждає від шкідників. Розмножується легко: насінням, яке краще сіяти навесні в прогрітий ґрунт, або поділом кущів також навесні, до відростання пагонів.

У садах сільфій можна використовувати в якості солітера. Доцільно вирощувати і в групах з іншими багаторічними рослинами, такими як монарди, солидаго, аконіти, шавлії, котовником, сідою, свербигою. Однак найкращими партнерами сільфії є рослини, батьківщина яких Північна Америка. Це – посконник, рудбекії, геліопсиси, багаторічні айстри, геленіум. Сільфій добре поєднується з травами: міскантусом, спартиною. Подібних поєднань може бути безліч, головне – сміливо вирощувати невідомі для нас рослини в саду.

Такі зелені насадження існують переважно в ботанічних садах та парках. Такий ботанічний сад існує в Житомирському національному агроєкологічному університеті. Тут розповсюдженні нові, цікаві декоративні та лікарські рослини з усіх регіонів. Нетрадиційні рослини використовуються в зеленому будівництві в поєднанні з деревами, кущами та квітами. Їх можна використовувати поодинокі, невеликими групами, цілими масивами, лінійними композиціями, боксетами, живоплотами, фігурними насадженнями.

Свербигу вирощують на партерних газонах. Вони створюються на передньому плані в головних місцях садових композицій. Для їх створення застосовують злакові трави та капустяні, які здатні протягом одного вегетаційного періоду створити густий та рівномірно зімкнутий травостій з однокольоровим зеленим забарвленням. Краще всього для цього підходять багаторічні низькорослі злакові трави, які мають високу енергію кушення.

Декоративні газони – невід'ємна частина всіх зелених насаджень садів та парків. За їх допомогою формуються красиві пейзажні види. Газони мають важливе значення, закріплюючи ґрунт, затримуючи значну кількість пилу та інших шкідливих викидів в атмосферу. На таких газонах часто вирощують сіду багаторічну. Їх називають ще змішані бордюри. Це своєрідні квіткові композиції, в яких багаторазово змінюється цвітіння різних видів. Як правило, сюди відносяться нетрадиційні рослини родини айстрових і мальвових.

Для більшої виразності міксбордера необхідно використовувати найкращі види, або сорти квіткових рослин. На задньому плані висаджують: мальву, високі айстри, сіду, сільфій; в середній частині повинні бути рослини середньої висоти: ірис, флокси, нарциси, свербига. Низькі рослини мають бути тільки на передньому плані: примули, арабіс. Іноді для міксбордерів використовують

також низькорослі кущі: ялівець козачий, кизильник горизонтальний, особливо в поєднанні з камінням.

В ботанічному саду ЖНАЕУ ефектно виглядають рослини міскантусу, сіди, сільфію, сорго, свербиги у спільних композиціях із дерев, чагарників, різноманітних лікарських трав. Декоративні, нетрадиційні трави – це справжня знахідка для прикраси ботанічного саду [2]. Навесні 2013 року нами закладена нова плантація малопоширених енергетичних культур: сільфій пронизанолистий, сіда багаторічна, свербига східна, сорго багаторічне для вивчення впливу регуляторів росту нового покоління на ріст, розвиток та продуктивність рослин. Застосування регуляторів росту рослин впливало на висоту рослин та кількість стебел у кущі.

Література

1. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво / В.І. Білоус. – К. Науковий світ. 2001 – 107с.
2. Маурер В. М. Декоративне розсадництво / В.М. Маурер. – Вінниця: «Нова книга». – 2007 – 214 с.